

šli obešeno v Sebebovcih (Slov. Krajina) mlado ženo Jožefa Dervarič. Raznesla se je novica, da si je zaradi nekega domačega prepira sama končala življenje. Komaj pa je bila pokopana, je dobilo drž. pravdnitvo o vadbo, da so mlado ženo domači zastrupili in jo potem obesili. Državno pravdnitvo je odredilo ekshumacijo, ki se je dne 28. m. m. tudi izvršila. Notranje dele so poslali v Ljubljano na opazovalni oddelek, ki bi naj dognal, ali so zastrupljeni ali ne. O izidu opazovanja še ni nič znanega.

Žalostna smrt mladega moža. Pretekli teden je bil v Turnišču (Slovenska Krajina) pokopan 30letni Štefan Trboča, sin uglednega trgovca s poljskimi pridelki. Smrt je povzročil konj, ki ga je brenil v trebuh in mu predril črevesno mrežo. Mladi mož je bil sicer takoj operiran, toda pomoči ni bilo več. Poškodbi je podlegel.

Pozna slana. V nedeljo, dne 3. junija je v Pesniški dolini in mnogih krajih slana poškodovala pridelke na njivah. V nižjih legah je slana škodovala tudi sadju. Tako pozne slane stari ljudje ne pomnijo.

Smrtna kosa pri Veliki Nedelji. Še ni usahnilo cvetje na prerani gomili Irgoličevega očeta, že zopet nam je smrt iztrgala izmed naše srede blago ženo in mater Carlovo. Zaupala se je sicer zelo spretni roki samo za blagor bolnikov živečega g. dr. Hrovata v Ormožu, a bilo je že prepozno. Odšla je po zasluženem plačilo k svojemu Stvarniku na veliko žalost njenega potrtega soproga. Kako priljubljena je bila vsepovsod, je pokazal njen pogreb iz ormoške bolnice na ormoško pokopališče, kakor je sama želela. Kljub precejšnji oddaljenosti se je zbralo veliko število ljudi, ki so na njeni zadnji poti sočustvovali z žalujočim soprogom. Naj v miru počiva, obitelji pa naše najpristranejše so žalje!

Častnim občanom je imenovala občina Žusem tamošnjega župnika vlč. g. Jakoba Palirja v priznanje njegovega nesebičnega delovanja in zasluge v korist občine in župnije. To je bilo sklenjeno na seji občinskega odbora Žusem dne 17. m. m., na binkoštni pondeljek pa je bila odlikovancu na slovesen način izročena častna diploma.

Nova knjiga. Ravno kar je izšel v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru roman »Pont des artska beračica« (Odpoved nesrečne žene). Knjiga je lepa in zanimiva. Zlasti dekleta in žene, ki jo bodo čitale, gane usoda »nesrečne žene« do solz, a tudi fantje in moške je ne bodo mogli odložiti, predno je ne prečitajo. Knjigo je izdal Fr. Kolenc, ki je čitateljem »Slov. Gospodarja« dobro znan po podlistkih »Grbavec«, »Titana« in »Smrtna past«. Cena knjigi je 12 Din, dobi pa se v obeh prodajalnah Cirilove tiskarne v Mariboru (Koroška cesta 5 in Aleksandrova ulica 6). Naj ne bo nobene domače in društvene knjižnice brez te knjige.

Vročina. V Parizu so imeli te dni 29 stopinj Celzija v senci.

Varujte

svoje noge ter nosite nedaj poleti SANDALE, katere kupite v najboljši kakovosti pri

R. STERMECKI, CELJE
po sledečih nizkih cenah: 565

št. 19—24 Din 32.—, št. 30—35 Din 68.—,
št. 25—29 Din 37.—, št. 36—42 Din 96.—,
št. 43—46 Din 109.—

NAROCITE ILUSTROVANI CENIK!

Poročila SLS.

Naša Jarenina se je zopet pokazala. Shod Slovenske ljudske stranke, ki se je sklical za nedeljo, 3. junija, se je zelo lepo obnesel. Jarenina je res stara trdnjava naše stranke. Nobena nasprotna sapa je ne more zrahljati. Predsedoval je shodu oblastni odbornik Supanič, a govorili so: narodna poslanca Vesenjaka in Žebota in tajnik Avsenjak. Zborovalci so navdušeno pozdravljali govornike, ki so povdarjali, da Slovenska ljudska stranka v vladi deluje na to, da se na vsak način pripreči nova vojna. Mladiči iz demokratskih in Radičevih vrst pa se naj sami pretepajo z Italijani če hočejo. Tudi politiko gospodarstva ki jo zasleduje naša stranka, ves narod odločno odobrava. Vsi zborovalci so navdušeno odobrili od g. Supaniča predlagano resolucijo, ki se glasi: »Na javnem shodu SLS v Jarenini dne 3. junija so po poročilih poslancev SLS Vesenjaka in Žebota navzoči zborovalci soglasno sklenili, da odpravljajo politiko sedanje vlade, posebej še našega voditelja dr. Korošca, ker nam zagotavlja red in mir v državi in tudi v Evropi. Mi odobravamo vse korake vlade, ki služijo tem ciljem in sledijo tudi k boljšemu gospodarstvu v državi!« — Da ljudstvo res gre z našo stranko in nam je ostalo zvesto, dokazuje tudi dejstvo, da je celo predsednik Jamernik, ki dosedaj ni bil pri nas organiziran, pohvalil delo Slov. ljudske stranke in njenih narodnih in oblastnih poslancev. Vse laži »Jutra« in »Domovine« proti naši pošteni stranki nič ne izdajo. Ljudstvo je trdno na naši strani. — Pri občnem zboru krajevene organizacije SLS je bil izvoljen za načelnika zopet g. Alojzij Supanič.

Krajevna organizacija SLS Lajtersberg pri Mariboru ima v nedeljo, dne 10. junija, ob pol štirih popoldne svoj običajni mesečni članski sestanek, na katerega vabimo vse člane! Zaupnike in zaupnice, ki so pri zadnjem sestanku sprejeli pristopne izjave za nabiranje novih članov, prosimo, da iste za gotovo izpolnjene prinesejo s seboj! Novi pristaši dobrodošli! Sestanek se vrši v gostilni Prah.

Organistovske zadeve.

Vem organistom, kateri še niso zavarovani pri Pokojninskem zavodu za nameščence in katerim se zavarovanje ovira na kakoršenkoli način, naznanja Društvo organistov tem po

tom, da je Pokojninski zavod izdelal nov osnutek pravil, glasom katerega bo vsak organist zavarovan. Po tem osnutku bo vsako izgovarjanje, n. pr. da, kjer organist opravlja tudi cerkveniško službo in taista več nese kot organistovska, je glavna cerkveniška, odpadlo. Po novem osnutku bo vedno glavni posel organista organistovski. Vse drugo, kar še zraven opravlja, se bo smatralo kot postransko opravilo, brez ozira na višino dohodkov. Postranski dohodki pa se bodo všteli skupno z dohodki organista in bo organist na podlagi teh naznanja Društvo organistov tem po skupnih dohodkov uvrščen v tozadevni razred. S tem bo enkrat zaključen boj za preskrbo organistov za obnemoglost in starost, katerega bismo že 20 let. Ko bo cela zadeva urejena, bomo obvestili vse člane našega društva. Skrbeli bomo, da se bo zakon o pokojninskem zavarovanju povsod točno upošteval.

V neki hribovski župniji, katera šteje približno 400 duš, v gornjegrajski dekaniji, so plačo organistu, ki je ob enem tudi cerkovnik, tako uredili, da prav lepo izhaja. Dali so ga tudi zavarovati pri Pokojninskem zavodu, kateri ga je uvrstil glasom od župnega urada napovedanih dohodkov v VII. plačilni razred. V ta razred pridejo vsi, ki imajo letne plače najmanj 14.500 Din. Koliko pa je župnij, ki imajo po 3000 do 5000 duš, pa ne dajo organistu takšne plače! Iz tega je razvidno, da se da marsikaj doseči, ako je dobra volja. Omeni mnaj še, da imajo v tej cerkvi lepe orglje, s kakoršnjimi se ne more ponášati nobena župnija v Savinjski dolini. Orglje, katere imajo dva manuala, pnevmatičen sistem, so delo prezgodaj umrlega g. Naraksa. Vsa čast takšni župniji, katera naj služi drugim za vzgled.

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Rupert v Slov. gor. V nedeljo, dne 10. junija, gostuje pri nas katoliško prosvetno društvo od Sv. Bolfanka z prelepo narodno igro »Miklova Zala«.

Sv. Andraž pri Velenju. Prosvetno društvo priredi ob priliki blagoslovitve in otvoritve novega Društvenega doma dne 24. junija t. l. koncert. Spored: Ob treh popoldne stovesna blagoslovitev Društvenega doma, nato pesem »Naj se dviga naš Slovenski dom«, moški zbor. Otvoritveni govor. Petje. Med odmori igra tamburaška godba. Čisti dobiček je namenjen za kritje stavbnih stroškov. Osebito pevci in vsi ljubitelji narodnih in umetnih pesmi se iskreno vabite k najboljšeji udeležbi! Ponovitev označenega koncerta se vrši naslednjo nedeljo, 1. julija t. l. — Odbor.

Smartno ob Paki. Tukajšnje Pevsko društvo, katero obstoji že nad 20 let, je dne 22. aprila priredilo igro »Veleturista« in Vodopivčevo kantato »Rožmarin«. Prav posebno »Rožmarin« je občinstvu zelo ugajal, kar kaže, da se isto zelo zanimiva za pevske točke. Vsled tega je odbor društva sklenil, da priredi dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla Lavtižarjevo opereto »Mlada Breda«. V tej opereti nastopi 14 oseb. Proizvajanje te operete bo za naš kraj nekaj popol-

noma novega in občinstvo na to že sedaj opozarjamo!

Listnica uredništva.

Listnica uredništva. Slivnica. Pisano s svinčnikom in radi tega že objava dopisa nemogoča. Spomini na Trsat bi spadali v kak čisto nabožni list kakor n. pr. »Glasnik najsvetejših Src«. Šmartno ob Paki. Organizacija »Kolo jugoslovanskih sester« je »Jutrove« barve in radi tega ne spada v naš list. Radi praznika presv. R. T. je izšla ta številka »Gospodarja« mesto v četrtek že v sredo. Dopisi od srede bodo radi tega priobčeni v prihodnji številki.

Cene in sejmska poročila.

GENE TUJEMU DENARJU.

Zadnje dni se je dobilo na zagrebški borzi v valutah: 1 ameriški dolar za 56.50 Din.

Dne 6. junija 1928 pa v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 7.982—8.012.

100 italijanskih lir za 299.50.

100 madžarskih pengov za 9.914—9.944.

1 ameriški dolar za 56.71—56.91.

100 francoskih frankov za 222.75—224.75.

100 nemških mark za 13.5875—13.6175.

100 čehoslovaških kron za 168.10—168.90.

SEJMI.

6. junija Breg pri Ptujju,

9. " Pilštajn,

11. " Nova cerkev, Dobrovnik (Prekmurje),

12. " Turnišče (Prekmurje),

13. " Žalec, Loče, Sv. Andraž v Slov. gor., St. Janž pri Dravogradu, Kozje.

Cene živini in mesu so ostale od zadnjich neizpremenjene. Prihodnji veliki sejem, ki je odločujoč glede cen, se vrši v Mariboru na prihodnji torek.

Mariborski trg z dne 2. junija 1928. Trg je bil kakor običajno dobro založen in obiskan. Slaninanjev je bilo 16 in 3 vozovi, naloženih s krompirjem in drugo zelenjavo. Cene mesu in mesnim izdelkom so ostale neizpremenjene od prejšnjega tedna. — **Peratnine in drugih domačih živali** je bilo 200 komadov. Cene so bile: piščancem Din 10—25, kokošim 30—40 Din, racam, gosem in mladim puranom 35—65 Din, starim 50—100 Din, domačim zajcem Din 10—25, kozličem 75—125 Din, koštrunom 100—150 Din, kanarčkom 50—150 Din. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetlice.** Cene v dinarjih: krompir 1—1.25, hren 8, kisló zelje 3—4, kislá repa 1.50—2, čebula 5, česenj 10—14, grahovo stročje 10, letošnji krompir 10, surovo maslo 36—40, kuhano 40—44, čajno 50—65, sir 25—85 1 kg. Glavnata solata 0.50—1.50, karfičola 7—15, koloraba 3 za komad, špargelj 16—18 za kg, črešnje 16—26, posušene slive 12, orehi 36—40 za kg. Cvetlice 3—25, z lonci vred 15—75 za komad. Sadik in vinskih trt tokrat ni bilo na trgu.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v sredo 30. maja 15 vozov sena, 6 slame. V soboto, 2. junija 16 vozov sena in 5 slame. Cene so bile senu Din 65—110, slami 40—50 za 100 kg. Slami tudi Din 1.75—2 za eden snop.

Žitni trg v Novem Sadu. Pšenica: bč. 350—355, potiska 355 do 357.50, gor. ban. 350—352.50, juž. ban. 347.50 do 350; oves: bč., slav. 245—250, mac. 222.50 do 227.50; koruza: bč. 290—295, bela 300—305, ban. 290—292.50, srem. 290—295; moka 0 g in gg 475 do 485,

št. 2 460—470, št. 5 440—450, št. 6 420—430, št. 7 356—360, št. 8 240—245; otrobi: 210—220. — Promet: 9 vag. pšenice, 4 vag. koruze, 3 vag. moka, 13 in pol vag. otrobov.

O vremenu.

Malokdaj opazuje kmetovalec vremenske spremembe tako pogosto, kakor za časa spravljanja sena in žetve. Vsak dan večkrat gleda proti nebu in premišljuje, ali že sme pričeti s košnjo, ali mu bo poslalo solnce zadosti toplih žarkov, da se seno pravo časno posuši. Ker vpliva vreme med košnjo in žetvijo v tako veliki meri na uspeh sušenja sena in žita ter na njihovo kakovost, je važno, da ve kmetovalec vsaj najvažnejše o tem, kako je mogoče približno določiti — kakšno bo vreme.

Spremembo vremena povzročajo vetrovi, ki prinašajo s severa suh in hladen, od juga pa vlažen in topel zrak. Ker se zemlja vrti okrog svoje osi, se vsled tega odkloni smer vetra in prihaja k nam južni veter od jugozapada, severni pa od severovzhoda. Smer vetra najlažje opazujemo po smeri dima nad dimniki.

Spremembe vremena nam kažejo posebne priprave — barometri. Barometer se dviga pri suhem, severnem vetru, pada pa pri vlažnem, južnem vetru. Praviloma bi nam torej moral prinesiti severovzhodni veter suho in jasno vreme, ker posuši vlago jugozapadnega vetra. Ker pa more hladni zrak sprejeti v sebe manj vlage, kakor topli, nam prinese večkrat tudi severovzhodni veter dež. Ako pa ta veter vzdrži dalje časa, se začnejo oblaki zgoščevati in dvigati ter se v višini razpršijo. Dokler pa niha veter med severozapadom in severom, je vreme nestanovitno. Ko nastopi jugozapadni veter, navadno ne prinese takoj dežja. Ta veter je topel in more sprejeti zato zrak, večje množine vlage, ki se le počasi zgoščuje, vsled česar se prevleče nebo vedno bolj z belkasto tančico. Ta se spremeni v male, pahuljaste oblake, ki se razširjajo v podolgastih pasovih od juga sem.

Ako preskoči jugovzhodni veter proti jugu, moremo pričakovati trajno slabo vreme. Sicer se za kratko še enkrat zjasni, veter gre proti zapadu, dež preneha, zrak pa ostane soparen. Kmalu pridejo od juga temni in nizki oblaki z zabrisanimi robovi, ki zagrnejo nebo v sivo, nakar sledi pohleven dež, ki traja dalje časa.

Ako prideta skupaj severovzhodni in jugozapadni veter, se temperatura hitro zniža in nastanejo zato večkrat nevihte; so pa nevihte redke, ako gre veter od vzhoda preko jugovzhoda na jug. Nevihte, ki prihajajo od vzhoda, nastanejo visoko v ozračju, so posebno nevarne. Strela iz takih oblakov je sicer navadno redka, ima pa večjo električno napetost in je zato nevarnejša.

Ker je barometer — zlasti kovinski (aneroid) — pri nas že precej razširjen, navedemo par pravil, kako se mora opazovati.

Ako barometer pri zelo toplem vremenu pada, znači to nevihto, razven tega napoveduje hitro padanje močnejših vetrov.

Ako nastopi deževno vreme takoj po padanju barometra, ne bo dolgo deževalo. Ravno tako pa tudi lepo vreme ne bo trajno, ako nastopi takoj po dvigu barometra.

Ako pada barometer pri deževnem vremenu, moremo pričakovati mnogo dežja. Ako pa pri deževnem vremenu raste in ostane visoko, moremo pričakovati po 1—2 dveh trajno lepo vreme.

Ako barometer pri lepem vremenu pade in ostane nizko, nastopi kmalu močno deževje, po zimi pa sneg. Ako pa se pri deževnem vremenu barometer nenadno dvigne zelo visoko, deževno vreme ne bo trajno.

Nestalen barometer napoveduje tudi nestanovitno vreme.

Razven opazovanja vetra in barometra imamo še nekatere druge pojave v naravi, ki nam s precejšnjo gotovostjo napovedujejo lepo ali slabo vreme. Lepo vreme moremo pričakovati, če zvezde niso zabrisane (kakor prevlečene s pajčolanom), če zginejo pahuljice na nebu, če šumi v vrhovih dreves, ako je mesec več noči jasen, ako zaide solnce čisto in jasno na rdečem večernem nebu. Dež pa naznanja vzhajajoče solnce, ako je zavito v meglo, ali pa če razširja ob zapadu okrog sebe modrikasto svetlobo.

Kakor pa je važno, da vsaj deloma moremo določiti vreme naprej in temu primerno uravnamo delo, ne moremo vplivati na potek vremena. Zato moramo vse kmetijske posle imeti uravnane tako, da zlasti za časa žetve izkoristimo lepo vreme čim bolj in čim hitreje.

Košnja.

Na košnjo moramo biti popolnoma pripravljeni, to se pravi, da do časa, ko začnemo s košnjo, ostale posle v čim večji meri dovršimo, da nas med košnjo čim manj ovirajo. Vse orodje, ki ga rabimo pri spravljanju sena, moramo imeti popolnoma pripravljeno in v redu ter v zadostnem številu na razpolago. Skrbeti moramo, da imamo zadosti delavnih moči na razpolago, da moremo lepo vreme čim bolj izkoristiti.

Ko začnejo trave in druge krmne rastline cveteti, je to znak, da je treba začeti s košnjo. Pri nas skoraj povsod kosijo prepozno. Dokazano je, da so redilne snovi v travi, ki je v cvetu, mnogo bolj prebavljive, kakor pa že odcvetele trave. Pri odcveteli travi in detelji biljke ostarijo in oleseni, kar vedno bolj zmanjšuje prebavljivost, tako da so donosi na večji množini krme samo navidezni. V resnici pa je postal velik del krme radi prepozne košnje neprebavljiv. Seveda pa tudi ne smemo začeti s košnjo prerano.

Ako je vreme ugodno, je spravljanje sena v razmeroma kratkem času končano. Zjutraj je trava pokošena